

DOLENJSKI

g. Novega mesta, 8. februarja 1940

INFORMATIVEN IN GOSPODARSKI MESEČNIK ZA DOLENJSKO

Časopis izhaja ob začetku vsakega meseca • Cena posamezni številki 1:75 • Naročnina 1/4 letno 5.—, 1/2 letno 10.—, celoletno 20.— din

Leto I.

Novo mesto, 8. februarja 1940

Štev. 4.

Dvignimo glas za razširjenje železniškega omrežja na Dolenjskem

V primeru z drugimi predeli naše ožje domovine Slovenije, Dolenjska daleč zaostaja tako v kulturnem, kakor tudi v gospodarskem oziru. Tej zaostalosti smo Dolenjci radi svoje mirne, tihe in pohlevne narave, ki se nekako prilaga sicer slikoviti dolenjski naravi z ljubkimi griči in valovitimi dolinami, sami krivi, še več pa je vzrok, ker se merodajni činitelji še vse premalo ozirajo na Dolenjsko, da bi jo gospodarsko in kulturno dvignili.

Dolenjska je znamenita in slikovita pokrajina s krasnimi in bogatimi gozdovi, z rodovitnim poljem, saj je ravno Dolenjska med svetovno vojno s svojimi poljskimi pridelki zalagala mnoge kraje in velika mesta ter jih tako obvarovala najhujšega, z vinorodnimi griči, s prijaznimi naselji, trgi in mesti, ki imajo vse pogoje udobnih letoviških krajev. A vse te prednosti, s katerimi se more ponašati Dolenjska, ne morejo priti do veljave tako, kot bi bilo potrebno, ker je Dolenjska še vedno preveč odrezana od sveta in ima še vse premalo prometnih zvez, ki bi jo vezalo z zunanjim svetom.

Saj so celo naša dolenjska znana in priznana letovišča še vse preveč oddaljena od dobrih železniških zvez. Naj omenimo tu le v neposredni bližini Novega mesta že staro znamenito in splošno znano zdravilišče Dol. Toplice, ki se kljub svoji zelo zdravilni vodi ne morejo razviti do tiste višine, ki bi jo zaradi izredne zdravilnosti vode zaslužile.

Prepričani smo, če bi termalni izvir kot je v Dol. Toplicah bil v kakem drugem kraju izven Dolenjske, bi že

navno mimo tega kraja tekla železnica.

Na drugi strani Novega mesta so lepo se razvijajoče Smarješke toplice, ki so v zadnjem času dobile novega lastnika, oddaljene od železniške postaje nad 12 km.

Koliko pa je drugih tudi važnejših in pomembnejših krajev, ki so še bolj oddaljeni od železnice.

V vseh letih, kar živimo v svobodni Jugoslaviji so zgradili na Dolenjskem le 12 km dolgo železniško progo Sevnica - Tržišče, ki pa je z ukinjenjem več vlakov v zadnji jeseni izgubila ves svoj pomen, ker so tod zveze tako slabe, da povzročajo ogromno izgubo časa in denarja, ter jo nikakor ne kaže uporabljati. Vse pritožbe in vse prošnje ne najdejo potrebnega odmeva. Za Dolenjce je pač vse dobro.

O železniški zvezi Brežice - Novo mesto, ki naj bi približala kulturnim središčem oddaljene kraje v dolnjem teku reke Krke in o kateri je bilo že tolikanj govora, je vse tiho. Ravno tako tudi o podaljšku železniške proge Straža - Kočevje, ki je bila že parkrat trasirana in bi približala zdravilišče Dol. Toplice železniškemu omrežju, je že zdavnaj vse utihnilo.

Ker so merodajni činitelji in tudi naši zastopniki na vse to pozabili, ne smemo na to pozabiti Dolenjci. To vprašanje je za nas in za splošen napredek Dolenjske važno življenjsko vprašanje. Zato vzdignimo svoj glas in ne smemo jenjati prej, da bo naš glas padel na rodovitna tla. V prvi vrsti pa morajo povzdigniti ta glas vse prizadete dolenjske občine, na čelu z dolenjsko metropolo — Novim mestom.

O nalogah našega lista

z ozirom na gospodarski položaj Novega mesta

Ne samo kulturno, tudi gospodarsko merilo bi moralo biti obravnavano v našem listu, ki je namenjen predvsem nam Dolenjcem, ki je bil prepotreben že v preteklosti, tem nujnejše pa zaželjen za bodočnost.

Morda bi gospodarska plat našega mesta in okolice ne doživela tolikih perturbacij, morda bi se vistosmerila v preteklosti vsa gospodarska izživ-

ljanja v boljšo in smotrenejšo skupnost, morda bi na vseh gospodarskih popriščih bilo več in živahnejše delavnosti, če bi Dolenjci imeli svoj gospodarski list. Prav gotovo je bilo kvarno, da se je v bližnji preteklosti t. j. po vojni tako malo mislilo na to.

Da omenimo samo nekaj gospodarskih edinic Novega mesta, ki bi morale kazati več dejavnosti, principijelno načrtne usmerjenosti in vselej ter ob vsaki priliki zasledovati močnejša gospodarska gibala naprednejših držav,

okrožij in sploh gospodarsko povezanih krajev.

V prvi vrsti je za gospodarski podvig kakega kraja merodajno občinsko gospodarstvo. To bi najprej moralo sloveti na zdravih temeljih. Kot eden prvih prihaja v poštev absolutno nepolitično tretiranje gospodarskih vprašanj. Z zdravim, naprednim načrtnim in smotnim gospodarstvom na občini — seveda brez vsakere politične primesi — bi se ustvarjale dobrine v vseh smereh javnega izživljanja občanov, ki bi vsekakor imele ugoden vpliv na vse širši in širši okoliš in kmalu zajele ves teritorij, danes toliko zanemarjene Dolenjske.

Postojanka, ki bi v drugi vrsti lahko služila boljšemu gospodarskemu in eksistenčnemu standartu dolenjskega življa, bi bila v Novem mestu naša kmetijska šola. Zavod je star, uživa tradicionalni renome in vso podporo oblasti in javnosti. Vse to si je pa priboril že v preteklosti. Koliko živahnejše je bilo njega udejstvovanje posebno v letih pred vojno. Koliko gospodarskih dobrin je nudil našemu kmetu. Če se spominjamo samo odličnega vodstva, ki ga je bilo deležno naše vinogradništvo, naše sadjarstvo in sploh vse panoge kmetijskega gospodarstva. Učiteljski zbor naše kmetijske šole se je pridno udejstvoval z raznimi članki, ki so obravnavali posebne kmetijsko-gospodarske prilike dolenjskega podeželja. Predavanja so se vrstila takorekoč kar zapovrstjo in to na licu mesta, da so mogla čim uspešnejše obravnavati posebne prilike kmetijstva.

In nadalje naše prilike v obrti, trgovstvu in industriji! Koliko uspešnejše bi se lahko razvile dobrine, ki jih s seboj prinašajo dobra izvirajoča iz teh panog občega narodnega gospodarstva. Koliko je tukaj zamujenega in nepopravljivo opuščenega. V Novem mestu samem kot tudi na Dolenjskem sploh ni zabeležiti postanka kake večje obrti, trgovine, da industrije sploh ne omenimo. Vsi drugi kraji v Sloveniji so v tem oziru na boljšem.

In ceste, javni zavodi, denarni zavodi, sanitetne prilike mesta in vasi itd. itd.! Vse, vse kar spada k zdravi povezanosti gospodarstva!

Vse to pač zahteva čim večjega zanimanja vse dolenjske javnosti. Kjer so posamezne panoge narodnega gospo-

darstva v občeh porazdeljene raznim vplivom, kjer ne vlada potrebna povezanost v vse smeri, tam se rahljajo temelji občemu blagru, občim gospodarski podjetnosti ter ti rušeči se temelji spodbujajo zdravje organizmu, ki je danes toliko bolj kot kdajkoli preje potreben še prav posebne pažnje in negovanja.

In naloge, ki jih ima naš list v to smer? Ni lahko delo obravnavati gospodarska vprašanja brez dobrih sodelavcev. Gospodarska javnost mora sodelovati o čim širšem smislu. Potrebna je predvsem zdrava kritika, ki naj brez vsakih strasti kritizira vse ono, kar je bilo nezdravega v preteklosti, ne morda ona demagoška kritika, pač pa ona zdrava kritika, ki obenem tudi celi rane, ki so nastale v našem gospodarstvu.

Pa tudi graditi je treba vedno iznova in iznova. Danes je gospodarska znanost že toliko napredovala, da marsikomu ne bi bilo težko prispevati vsaj drobtino svojega znanja skupnosti. V Novem mestu imamo odlične strokovnjake za gospodarska vprašanja. Vabimo jih, da se lotijo koristnega posla pri izgrajevanju naših gospodarskih prilik. Za zdravo, nesebično in koristno delo jim bo hvaležna vsa javnost, ker bo ona sama od njega imela tudi največ koristi.

Naloga nam je bila za danes le v kratkih obrisih opozoriti na nedostatke v preteklosti in naznačiti smer, vse drugo smo odločeni sprovesti ob sodelovanju vseh, ki imajo dobro voljo. Naj bi naša dobra volja ne bila klic vpijočega v puščavi!

KINO „DOM“ vam nudi s svojimi predstavami prijetno razvedrilo

Da bo vsem tistim, kateri so brez zaslužka, a hočejo delati, pomagano, lahko prav dobro zaslužijo z nakupom razbitega stekla, črepinj in starega železa, katerega kupuje vsako količino

„JUGOKREMEN“ Ivan Kos, Novo mesto - Bršlin

DOLENJSKI KMETOVALEC

Gnoj, steber kmetije

Naprava gnojnične jame je v današnjih težkih časih za marsikoga draga stvar. Kljub temu pa se za vsako še tako majhno posestvo vedno bolj poudarja važnost dobrega cementiranega gnojišča; samo na takem je mogoče pridobivati visovreden gnoj in preprečiti izgubo dragocenih rastlinskih snovi. Kdor ne zmore toliko sredstev, da bi napravil betonirano gnojišče, lahko napravi namesto tega dobro gnojišče iz zemlje.

Vsaka dobra zemlja ima namreč lastnost, da vsrkava vase in obdrži razne tekoče in plinaste snovi, v prvi vrsti pa rastlinsko hrano. Semkaj spada zlasti fosforna kislina, kalijeve soli in amonijak. Ta hranila tvorijo pravo vrednost hlevskega gnoja. Če se torej ne moremo poslužiti betona, ki ne propušča gnojne vode, ampak jo odvaja v gnojnično jamo, nam ga nadomesti zemlja, skozi katero voda sicer pronica, toda ona vsrka raztopljeno rastlinsko hrano in jo ohrani za gnojenje. V ta namen pa dobro služi le težja ilovnata zemlja, ki raztopine dobro veže.

Kako napravimo gnojišče iz zemlje? Postavimo ga lahko v bližini hleva,

lahko pa tudi zunaj na polju. Izbrani prostor naj ima dobro zemljo, treba pa jo je zrahljati do 30 cm globoko in po možnosti navoziti nanjo cestnega blata ali blata iz jarkov in mlak. Na tako pripravljeno gnojišče vozimo hlevski gnoj, toda ne po vsem prostoru, ampak na manjšo površino; to pa zaradi tega, da doseže kup preje primerno višino vsaj 1 1/2 m in pride gnoj čimprej pod pritisk. Pri vsakem zlaganju je treba gnoj dobro stlačiti, da se čimprej ogreje. Ko je kup dosegel zadostno višino, pokrijemo vrh z zemljo, ki jo zbijemo in poševno uravnamo, da se deževnica laže odteka. Ko je prvi kup gotov, prislonimo nanj drugega itd., dokler ni ves prostor napolnjen.

Pokrivanje vrha kupa z zemljo ima namen vsrkati izpuhtevajoči amonijak in obenem pritiskati na gnoj, da se bolje ogreje, ohraniti ga vlažnega in preprečiti dostop zraka. Pri razvažanju gnoja zmešamo tudi zemljo iz vrha in iz tal z njim, ker zaleže toliko kot gnoj.

Tako pripravljen gnoj je gotovo toliko vreden, kot iz modernih betonskih gnojišč.

ŠIROM DOLENJSKE

Smrtna kosa. Smrt je pobrala najstarejšo Dolenjko, 96 letno Kmetovo iz Drganjih sel. Pokojna je bila za Božič obdarovana od „Jutra“. — V Šmihelu pa je preminula v visoki starosti 89 let Barantinova mama.

Občni zbor gas. čete v Šmihelu, na katerem so dali funkcionarji svoja poročila, je pokazal, da je treba delovanje čete dvigniti. Zbora se je udeležil tudi župni starešina g. Marinč in župni tajnik g. Avsec.

Na osnovni šoli v Poljanah primanjkuje kuriva. V mrzlih dneh, ki so bili pred kratkim, je znašala temperatura v razredih zjutraj 4°C in 7°C, ko so otroci opoldne odhajali iz šole.

V bolnico Usmiljenih bratov so se zatekli iskat bolniške oskrbe: Kirn A., posestnik iz Škocijana, ki si je zlomil pri padcu na tla levo nogo. — Učenec Zajec Stanko iz Sp. Lakovnic, ki si je zlomil nogo, ko mu je njegov součenelec spodnesel pri igri noge. — Repovž Ciril iz Kamenja pri Št. Rupertu, ki se je ponesrečil pri kidanju snega. — Pri vasovanju jo je izkupil brezposelni šofer Rajk Franc iz Gaberja; ima poškodbe po vsem telesu. — In še dosti drugih nesrečnežev išče oskrbe v bolnici Usmiljenih bratov, ki je za vso Dolenjsko pravi blagor in nudi vsakemu bolniku pomoč. — Letos se je zateklo v to bolnico iskat zdravja 2654 bolnikov.

KOSTANJEVICA

„Dolenjske novice“ v Kostanjevici. „Dolenjske novice“, katere bomo razširili po vsej Dolenjski in Belokrajini in jih izpopolnili tako, da bodo glasilo naših mest in večjih krajev, ter bodo zastopale interese naših ljudi, smo z današnjo številko razposlali v Kostanjevico, kjer imamo stalnega dopisnika, ki bo v časopisu poročal o vseh kostanjeviških novicah, gospodarskih vprašanjih itd. S tem smo Kostanjevico uvrstili v krog naših mest, katerim bo naš časopis na razpolago za objavljanje razmer in prilik dotičnega kraja. Upamo, da bodo Kostanjevčani sprejeli naše vabilo, da se naroče na naš časopis, saj jim bo prinašal domače novice in zanimivosti, pa tudi v propagandnem oziru bo zastopal težnje Kostanjevice.

O novi cesti. Če pomislimo da je, oziroma bi vsaj moralo biti naše mestece glavno oporišče krške doline med Brežicami, Krškimi in Novim mestom, je nujno potrebno, da si tudi mi nekoliko podrobneje ogledamo načrt nove avtomobilske ceste: Zagreb-Samobor - Novo mesto - Ljubljana; kajti prav na tem temelji ves naš nadaljnji obstoj.

Projekt kaže, da bo bodoča cesta v naši občini potekala predvsem po starem tiru do vasi Malence; od tam bi peljala preko Krke in se izognila grička Šumce pri Dobah. Učinek? — Razkosana bodo občutno zemljišča privatnih posestnikov. Obenem bodo ogromni stroški z gradnjo novega mostu preko Krke. (Sedaj imamo v mestu samo 3 mostove; potem pa bi bili štirje. Tudi nekaj!) A bistveno, kar bi pogodila izpeljava tega načrta je, da bo Kostanjevica povsem odrezana od glavne prometne žile!

Je pa varianta, ki skuša nadomestiti izgubo s te strani. To bi bila opora v zaledju; zveza banovinske ceste iz Kostanjevice s Hrvatsko banovino. Za to obstojata dva načrta. Prvi: Kostanjevica - Črneča vas (dograjena cesta) čez Sošico, ki bi zajel vasi: Vrbje, Vrtačo in Prušnjo vas. Drugi: Kostanjevica-Oštrc po starem tiru obstoječe poti skozi Kozarje in Blaževo brdo. Kateri je boljši?

Ni treba mnogo besed. Kot se nam zdi na prvi pogled, je projek na Kozarje primernejši, moremo samo ugotoviti, da bi bila taka izpeljava slepi tir. Kajti tu bi se gradila cesta le zaradi izvoza lesa. In dosegli bi v 5 do 10 letih temeljito iztrebljenje gozdov, nič več. Naselja pa bi ostala odrezana kot sedaj in cesta ostala promenada za vrbiče.

Torej zveza s Hrvatsko banovino bi bila umestna le: Kostanjevica-Črneča vas-Vrtača-Vrbje preko Osunja. Ta pot je tudi krajša okoli 3 km od drugega projekta. Na vsak način pa nam mora biti zveza zagotovljena preje, nego se sprejme predlagani načrt za državno cesto, kajti v nasprotnem slučaju je Kostanjevica samo še gnezdo, slabše od vsake hribovske vasi.

Upamo, da bodo tudi odločilne osebnosti pri nas vplivale na merodajnih mestih za to nujnost.

Regulacija Krke. Lanske katastrofalne povodnji, ki so občutno prizadele občine: Št. Jernej, Škocijan, Kostanjevico, Sv. Križ in Cerklje so dokazale, kako nujna je izvedba regulacije Krke. Pri nas so bile zlasti prizadete vasi: Koprivnik, kjer je pridelek kakor gospodarstvo popolnoma uničeno, Dobrava, Dobe, delne poškodbe, Malence, Kostanjevica, Sajevice znatne poškodbe in gospodarsko ogroženje.

Naš župan g. Likar se je z vso dušo zavzel za prizadete; izposloval je pri vseh višjih mestih znatne podpore. Poplavljenim občanom je razdelil v teku lanskega leta: 15.000 kg prvovrstnega krompirja, 15.000 kg semenske rži in pšenice in 15.000 kg koruze, seveda brezplačno. Ljudje pa so kaj malo hvaležni za ves njegov trud kljub temu, da je zastavljal vse svoje moči, ter je bilo njegovo prizadevanje kronano z uspehom.

METLIKA

Kino „Bela krajina“ ima na sporedu za mesec februar naslednje filme: Hči upornikov, Fantom trubadur, Ladja ujetnikov. Predstave se vrše ob sobotah zvečer in nedeljah popoldne in zvečer.

V bolnici Usmiljenih bratov se zdravi Blatnik Mirko iz Metlike, kateri se je pri sekanju drv odsekal prste. — Istotam je v bolniški oskrbi Cesar Matija, iz Krašnega vrha pri Metliki, ki si je nalomil pri padcu desno roko.

ČRNOMELJ

Osebna vest. V Črnomlju je imenovan za sres. načelnika g. Svetek A., dosedaj politični uprav. tajnik pri ban. upravi v Ljubljani.

Nesreča pri smučanju. Dijak meščanske šole Jerman Anton je pri smučanju tako nesrečno padel, da si je zlomil desno ključnico. Zdravi se v bolnici v Novem mestu.

Dopisnika za „Dolenjske Novice“ iščemo v Črnomlju. Kdor bi imel veselje do tega, naj se nam pismeno javi.

Novo mesto v davnini . . .

(Nadaljevanje)

Bolj iz gospodarskih ozirov, kakor pa zaradi gimnazije same, so Novomeščani moledovali pri vladi na Dunaju, da se osnuje v mestu gimnazija. V mestu namreč ni bilo ne v trgovini ne v obrti pravega procvita, pa so računali, da bodo z dijaki kolikor toliko pridobili.

Cesarica Elizabeta je prošnji Novomeščanov ugodila, vendar je zahtevala, če hočejo gimnazijo imeti, naj ukrenejo tako, da jo bodo sami vzdrževali. S tem seveda meščanom ni bilo ugodeno, ker jim je denarja vedno primanjkovalo. V gimnaziji naj bi poučevali frančiškani, kateri so seveda hoteli za pouk plačilo.

Kako priti do denarja za vzdrževanje gimnazije? 21. maja 1745 so sklicali slovesno sejo na rotovžu, na kateri so določili razne takse tistim, ki bi pošiljali otroke v šolo, dalje tistim, ki bi imeli dijake na stanovanju, pa tudi obrtnikom, ki bi imeli od tega več kupčije, če bodo dijaki v mestu. Tega sklepa pa Marija Terezija ni potrdila.

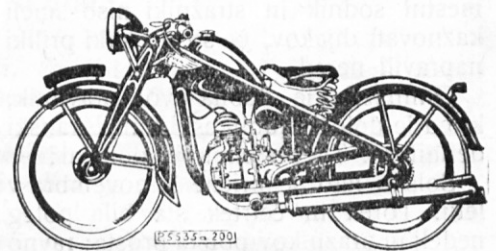
Prihodnje leto je pa le padla odločitev. Meščani so se pogodili s frančiškani za 300 goldinarjev letnega honorarja za poučevanje dijakov. Marija Terezija pa je z listino, datirano 8. avgusta 1746 dala gimnaziji pravico javnosti in tako je bila novomeška gimnazija ustanovljena.

Največ zaslug za ustanovitev gimnazije so si pridobili tedanji prošt pl. Erberg, mestni sodnik Polec in provincijal Skrpin.

KOLESA

MOTORNA KOLESA

ŠIVALNI STROJI

Na ugodna mesečna odplačila

IGN. VOK

LJUBLJANA

TAVČARJEVA C. 7

PODRUŽNICA:

NOVO MESTO

GLAVNI TRG

B E L E Ž K E

Mesto je napravilo s frančiškani pogodbo glede poučevanja in plačevanja, katero je potrdil deželni vicedom dne 17. septembra 1746. Glasila se je:

Frančiškani se zavežejo poučevati s tremi učitelji in prefektom šest razredov gimnazije.

Mesto se zaveže sezidati šolsko poslopje zraven frančiškanske cerkve, ki bo zvezano s pokritim hodnikom s korom cerkve. Odškodnina za poučevanje znaša 300 goldinarjev na leto, za priboljšek pa dobe učitelji vsak teden 12 funtov mesa. Frančiškanom so zagotovili, da ne bodo oddali poučevanja gimnazije kakemu drugemu duhovskemu redu. Frančiškani se zavežejo, da brezplačno opravijo mašo ob začetku šolskega leta za cesarsko rodovino ter za Marijo Terezijo, ki je gimnazijo ustanovila.

Gimnazija je prejela cesarsko listino, s katero so ji bile zagotovljene vse pravice, ki so bile ta čas na avstrijskih gimnazijah običajne. Predstojnik gimnazije je bil neomejen vladar v šoli. V šolske stvari se ni smela vtikati niti posvetna niti cerkvena oblast. Za vse, kar so dijaki počenjali, so bili odgovorni le predstojniku (praefectus). Niti mestni sodnik in stražniki niso smeli kaznovati dijakov, če so pri kaki priliki napravili nered.

Gimnazija je dobila svoj pravilnik, ki ga je določil ljubljanski frančiškanski definitorij. Ta pravilnik je določal:

Šolsko leto se prične 3. novembra v letu. Torek in četrtek sta bila poleg nedelj in praznikov pouka prosta; ravno tako so dijaki praznovali dan svetega Antona Padovanskega, Porcijunkulo, Božič, Novo leto in zadnje tri dneve Velikega tedna.

Ob začetku in ob koncu šolskega leta so morali dijaki za procesijo k sv. Ani na Grabnu, moleč rožni venec. K spovedi in obhajilu so morali dijaki dvakrat v mesecu. Ob sobotah popoldne pa so bile v razredih pobožnosti, pri katerih so dijakom čitali sv. pismo. Dijaki so imeli svojo dijaško bratovščino Matere božje. Pouk se je pričel poleti dopoldne od 7 do 9, pozimi od pol 8 do 10, popoldne pa od pol 2 do 4.

Prvo šolsko leto se je pričelo 3. novembra 1746. Otvorjenih je bilo vseh 6 razredov, v katerih je bilo 66 dijakov, in sicer v I. razredu 30, v II. 9, v III. 4, v IV. 11, v V. 8 in v VI. 4. Od teh dijakov je bilo Novomeščanov samo 16, vsi drugi pa so bili iz Metlike, Črnomlja, Ljubljane, Kranja, iz Notranjske, Štajerske in Tirolske. Ti dijaki, rekli bi, ustanovniki novomeške gimnazije, so prizadevali svojim učiteljem dosti preglavic. Niso bili morda ponižne ovčice, pač pa so jim rojile po glavi same neumnosti, krokarije in tepeži, s katerimi so se zabavali. O tem dijaškem življenju bomo še podali sliko prihodnjič.

ZAHVALA. SPD v Novem mestu izreka tem potom najtoplejšo zahvalo vsem cenj. damam in drugim, ki so z darili ali sicer pripomogli do tako uspešnega planinskega rajanja 6. I. t. l.

Iz blagajniških poročil na občinski seji dne 30. I. je razvidno, da je imela novomeška občina v pretekli poslovni dobi din 2.213.176,25 dohodkov, izdatkov pa din 1.900.125,50, torej znaša prebitok din 313.050,70. Ta prebitok se je pripisal na račun dolga za napeljavo nove banovinske elektrike v mesto.

Občni zbor Sokola. 24. januarja se je vršil občni zbor Sokola, katerega se je udeležilo veliko število članstva. Iz poročil funkcionarjev je razvidno, da društvo lepo uspeva. Za starostjo je bil izvoljen dolgoletni društveni starosta g. Marinček Matija, za tajnika g. Žen Ivan, za blagajnika g. Monda.

Gasilska četa Novo mesto je imela občni zbor 28. januarja, na katerem je bil izvoljen nov odbor, kateremu predseduje gosp. Knoll Ernest, poveljnik je Bruno Bernard, tajnik Košiček Lado, blagajnik pa Pelko Franc st. Zadnje čase je vladalo v naši gasilski četi neprijateljsko razpoloženje med gasilci, trenje, ki je gotovo vplivalo na društvo dokaj neugodno. Naši gasilci naj bi se zavedali, da je bila gasilska četa Novo mesto že na zelo visoki stopnji ter da je bila pri meščanih jako v čisljih in priljubljena. Naj pa ne z razdiralnim delom posameznih grup uničujejo tega, kar so gradili predniki. Upamo, da bo novi odbor z uspešnim delom spet popravil, kar je bilo zagrašenega in dvignil društvo na višino, kot je bilo.

Aeroklub v Novem mestu je polagal račune o svojem delovanju na občnem zboru 29. januarja. Iz poročil funkcionarjev je razvidno, da je klub uspešno deloval. Nekaj članov je napravilo v poletju na Blokah izpite v jadralnem letenju. Predsedniško mesto je prevzel dosedanji predsednik kluba g. dr. Davorin Gros, klubov tajnik je g. Franc Lakner, blagajnik g. Žbogar Oskar.

Delavsko gibanje. Ustanovila se je delavska organizacija Narodna strokovna zveza. Ta pokret delavstva je zanimiv pojav, saj od takrat, ko so delavke v Povhovi tovarni dosegle s štrajkom razne ugodnosti, medtem tudi izplačilo nadur, ni bilo posebnega zanimanja za delavske strokovne organizacije.

Na anketi za maksimiranje cen živlom, ki je bila nedavno sklicana v mestni posvetovalnici na zahtevo sreskega načelstva, se je videlo, da naši trgovci z živili nikakor ne pretiravajo v cenah, kakor se na splošno govori. Nasprotno, cene so z ozirom na gro-siste, ki dobavljajo našim trgovcem

blago, solidne. — Pač pa se je na tej anketi ugotovilo, da je cena mesu previsoka z ozirom na kupno ceno živine. Vsled tega se je predlagalo, da se cena mesu zniža; to znižanje je imela tudi že oblast v vidiku.

Planinsko rajanje SPD v Sokolskem domu, ki se je vršilo prejšnji mesec, je bila odlično uspela prireditelj, ki je pokazala, da cenijo meščani delo naših planincev. Veselica je potekala v najlepšem razpoloženju; posebno razpoloženje pa je zavladalo med plesalci, ko je godba zaigrala gorjansko himno „Na gorjance“, katero je zložil gospod Filip Ogrič.

STROJEPISJE po desetprstnem sistemu, knjigovodstvo itd. poučuje enoletni trgovski tečaj

Očistite pločnike. Pri nas je prišla že kar v kri malomarna navada, da pustimo sneg po pločnikih toliko časa, dokler ga ne zgazijo pešci ali se stopi. Ko je pred tedni zapadel velik sneg, se ni skoraj noben hišni posestnik spomnil, da bi v zgodnjih jutranjih urah očistil pločnik pred svojo hišo snega. Dijaki, uradniki in drugi, ki gredo zgodaj na delo, so si morali sproti delati gaz! Seveda ni prijetno sedeti v šoli ali v uradu v mokrih čevljih, toda prizadeti naj se tolažijo s tem, da se v Novem mestu še vedno držimo gesla: Bog ga je dal, Bog ga bo vzel. — V soboto prejšnjega tedna je vsled dežja, ki je padal na vse zgo-daj, nastala poledica. Seveda so pločniki ostali neposipani do 9. Marsikdo se je pobiral vsled ledu po tleh in preklinjal vaške navade dolenjske metropole, katerih se še dolgo ne bomo znebili. — Občina naj v tem pogledu že enkrat napravi red.

„Slovenski narod“ je ob priliki požara v tovarni Povh prinesel pod naslovom „Krvav pretep po pogašenem požaru“ notico, vpričo katere bi nepoučen človek mislil, da so gasilci divjaki prvega reda in junaki noža. Resnici na ljubo povedano pa je bilo vse skupaj šala — sicer ravno ne umestna, vendar še zdaleka ni izgledalo vse tako kravo kot jo je opisal dopisnikar. — K temu bi še pripomnili, da tak članek ni za javnost, četudi bi stvarno odgovarjal. Ne povečujmo se s „krvavimi pretepi“.

V Bršlinu imajo lovca, ki ne razločuje psa od zajca. Oni dan je skoraj usmrtil ščeneta, ki je podil divjačino k svojemu gospodarju pod strel. Po strelu je zajček veselo odskakljal, pes pa je obstreljen obležal kot žrtev ne-hvaležnosti.

Novo urarsko trgovino v hiši g. Pintar na Ljubljanski cesti je otvoril urar g. Budna.